

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

Aan de gemeenteraad
cc. college van B&W
cc. pers

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

DATUM 21 oktober 2020
ZAAKNUMMER 706305
BEHANDELD DOOR M. van Riet Paap
TELEFOON (035) 629 2966
BIJLAGEN 4
BETREFT Coronabrief – oktober 2020 (uitvoering moties 20-33 en 20-24)

Geachte dames en heren,

De coronacrisis houdt inmiddels ruim een half jaar aan en de impact op de samenleving is groot. Ook in Hilversum. Onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zijn getroffen door het virus of door de maatregelen die onze volksgezondheid moeten beschermen. De verwachting is helaas dat corona voorlopig nog onder ons is. De crisis duurt voort en het is onzeker voor hoe lang. Sinds het eind van de zomer neemt het aantal besmetting door het hele land weer toe, Hilversum is hierop geen uitzondering. Er zijn regionale maatregelen genomen om het virus in te dammen, gevolgd door strengere landelijke maatregelen op 29 september en 14 oktober. Op het moment van schrijven van deze brief (in de week van 12 oktober) zijn de maatregelen van 14 oktober het meest actueel.

In deze Coronabrief laten we zien op welke manier we als gemeente hebben gehandeld om de crisis tot dit moment aan te pakken. Dat doen we lokaal in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek en met betrokken organisaties uit de stad in de Taskforce Anderhalve Meter. Daarnaast haken we zoveel mogelijk aan op de veelheid aan steunpakketten die door andere overheden worden ingezet. Deze activiteiten – inzet lokaal en inspringen op steunpakketten – vormen de basis van onze inzet voor de crisismaanden die ons nog te wachten staan. Meer hierover onder het kopje ‘Samenwerken als één overheid in crisistijd’.

We beschrijven in deze brief ook welke impact corona heeft gehad op verschillende maatschappelijke thema's. Een viertal ‘rode draden’ lichten we daarbij uit. De ‘rode draden’ zijn ontwikkelingen die onze bijzondere aandacht hebben vanwege de grote impact op dit moment en, naar verwachting, de grote impact op de langere termijn. Per rode draad geven we aan wat we op dit moment zien gebeuren, wat we verwachten dat op ons afkomt en wat we daaraan zullen doen.

Bijlage 1 bevat een overzicht van alle beleidsthema's, met daarin een terugblik, een verwachting voor de komende periode en een handelingsperspectief voor de gemeente. Omdat voorspellingen in deze onzekere tijd lastig zijn, hebben we in bijlage 1 getracht te werken met 2 scenario's ('gevolgen maatregelen 29 september en 14 oktober zijn tijdelijk zwaar' en 'gevolgen maatregelen 29 september en 14 oktober zijn langdurig zwaar').

Door middel van de brief en haar bijlagen geven we uitvoering aan motie 20-33 'Scenario's steunpakket Corona' (zie bijlage 2). Het overzicht in bijlage 1 is het begin van het werken met de scenariomethodiek. We gaan dit de komende maanden verder ontwikkelen.

Deze Coronabrief gaat alleen in op de maatschappelijke impact van de coronacrisis. De financiële impactanalyse, alsmede de verantwoording over de uitgaven uit de gemeentelijke Covid-reserve, loopt via de Tussenrapportages (Turap). De financiële impactanalyse werkt niet met de scenario's uit bijlage 1, maar met de risicomethodiek die ook in eerdere stukken is gebruikt. De eerste Turap heeft u begin oktober in de raad behandeld, de tweede Turap wordt in de raad van 7 december aan u voorgelegd.

We versturen u deze brief in oktober zodat u de inhoud ervan desgewenst kunt meewegen in uw bespreking van de Begroting 2021 tijdens de commissievergadering van 4 november. Via het Corona Weekbericht blijven we u van actuele ontwikkelingen op de hoogte houden.

Samenwerken als één overheid in crisistijd

In de coronacrisis hebben we vanaf de acute crisistijd vanaf midden maart op vele vlakken tegelijk geschakeld. Er is intensief afgestemd en samengewerkt tussen het Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten om ten eerste de gezondheidscrisis aan te pakken. De vertaling van de landelijke maatregelen naar regionale uitvoering verliep in onze regio grotendeels via de voorzitter van de Veiligheidsregio, met opeenvolgende noodverordeningen om zo invulling te geven aan de aanwijzingen vanuit de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Vanaf eind juni is de nationale crisisorganisatie afgeschaald naar een actieve waakvlam constructie, is er gewerkt aan de lange termijn effecten van de coronacrisis en op de voorbereiding op een mogelijke tweede golf later in het jaar. Die tweede golf is inmiddels werkelijkheid geworden, met vanaf 14 oktober een gedeeltelijke lockdown. In de aanpak daarvan bouwen we op de samenwerking die tijdens de eerste golf effectief heeft gewerkt.

We zijn gelijktijdig met de gezondheidscrisis ook direct als één overheid aan de slag gegaan om de economische klappen van de crisis op te vangen. Dat hebben we gedaan door de Rijksregelingen, die per 17 maart 2020 werden ingesteld, uit te voeren, zoals de Tijdelijke overbrugging zelfstandige ondernemers (TOZO), de Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren Covid-19 (TOGS, uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) en de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW, uitgevoerd door het UWV). Deze maatregelen vormden de kern van de eerste steunpakketten vanuit het Rijk.

Op het niveau van Hilversum hebben we door het snelle handelen vanuit het Rijk kunnen inschatten welke steunmaatregelen er op lokaal niveau aanvullend nodig waren.

Wat we concreet hebben gedaan:

1. 1 april 2020: maatregelenpakket voor ondernemers en organisaties (zie RIB 2020-17). Na overleg met onder andere de ondernemersorganisaties in Hilversum is aanvullend op het landelijke steunpakket een aantal maatregelen genomen om het lokaal bedrijfsleven, groot en klein, in alle sectoren en organisaties in cultuur en sport, in deze ongekend moeilijke tijd verder te ondersteunen. We hebben van ondernemers en organisaties gehoord dat deze maatregelen zeer zijn gewaardeerd.
2. 12 mei 2020: precariobelasting horeca voor 2020 geschrapt. Deze belasting voor het gebruik van de openbare ruimte voor ondernemers is na uw raadsbesluit besloten niet te heffen voor 2020 om de zwaar getroffen horecasector enigszins te ontzien.
3. 20 mei 2020: Taskforce Anderhalve Meter ingesteld. Op voorspraak van uw motie 20-25 'Denken in oplossingen' hebben wij een Taskforce opgericht, bestaande uit verschillende vertegenwoordigers uit organisaties in de stad. De Taskforce is in de afgelopen periode van grote waarde gebleken voor de stad en is dat nog steeds. We hebben op allerlei vlakken snel kunnen schakelen en zo een zichtbaar positieve bijdrage geleverd aan zowel het verblijfsklimaat in de stad als aan de verdiencapaciteit van ondernemers. Er zijn bijvoorbeeld maatregelen genomen in de openbare ruimte, zoals fietsenrekken en lantaarnpalen verplaatsen, om (verruimde) terrassen mogelijk te maken.
De leden zijn zeer betrokken en hebben gezamenlijk een breed netwerk dat effectief wordt ingezet. De Taskforce zoekt naar ruimte om te ondernemen, steunt de ergst getroffen sectoren,

zoals horeca, detailhandel en evenementen, maar heeft net zo zeer oog voor leefbaarheid en veiligheid. Daarbij zijn de lijnen naar bijvoorbeeld Veiligheidsregio en brandweer kort. In de collegebrief van 28 september worden de belangrijkste resultaten van de samenwerking in de Taskforce benoemd.

Met leden van Taskforce zijn op voorspraak van motie 20-24 (zie bijlage 3) de kansen en beperkingen van inzet van (juridische) instrumenten, zoals garanties, solidariteitsbijdragen, gedoogbesluiten, tijdelijke omgevingsvergunningen en convenanten verkend. Gedoogbesluiten en tijdelijke omgevingsvergunningen zijn en worden ingezet voor onder andere horeca en sport. De Taskforce zag geen draagvlak noch meerwaarde voor een solidariteitsheffing. De mogelijkheden voor garanties en convenanten zijn in specifieke situaties onderzocht, maar tot op heden niet haalbaar gebleken. Motie 20-24 beschouwen we hiermee als uitgevoerd.

4. 10 juni 2020: Covid-reserve ingesteld ter hoogte van €2,7 miljoen. Doel van de reserve is om dekking te geven aan lokale uitgaven die veroorzaakt worden door de coronacrisis, waarvoor geen compensatie van de Rijksoverheid beschikbaar is en essentiële en/of maatschappelijke dienstverlening betreffen voor de Hilversumse samenleving. In RIB 2020-42 is een eerste overzicht van uitgaven uit de Covid-reserve gepresenteerd. In de Turap II in december 2020 krijgt u een volledig financieel overzicht gepresenteerd.
5. 12 juni 2020: open brief Media sector aan minister Slob (OCW). Samen met een grote groep in Hilversum gevestigde mediabedrijven heeft de gemeente steun vanuit het ministerie gevraagd om de mediasector weer op gang te brengen.
25 juni 2020: versneld subsidiëren vanuit subsidieregeling lokale media. Een bedrag van €376.000 is geoormerkt voor het versterken van de lokale en regionale media. Vanwege de coronacrisis is, na consultatie in de commissie van 16 april, besloten alvast te beginnen met subsidiëren van mediaorganisaties met aanvragen (zie RIB 20-36). Op het moment van schrijven hebben we vijf van de 15 aanvragen gehonoreerd, ter hoogte van een bedrag van €260.000.
6. 10 juli 2020: matching landelijke Covid-19 steun voor cultuur voor Filmtheater en de Vorstin (€366.000). Zie RIB 2020-45.
7. 1 september 2020: matching provinciaal Noodfonds cultuur voor museum Hilversum, Wonderfeel, Bibliotheek Hilversum en Globe theater (€70.000). Zie RIB 2020-51.
8. 22 september 2020: kwijtschelding huur sportverenigingen, sportaccommodaties en het zwembad over maart, april en mei.
9. Vanaf 29 september 2020: verlenen van verschillende ontheffingen aan cultuur- en mediaorganisaties en sportverenigingen om hen in het dagelijks functioneren te ondersteunen.
10. 8 oktober 2020: uitdelen gratis herbruikbare mondkapjes. Alle collegeleden hebben op zeven plekken in Hilversum gratis herbruikbare mondkapjes uitgedeeld. Komende weken zijn deze beschermingsmiddelen op verschillende locaties te verkrijgen, zoals bij Hilversum Marketing op het Stationsplein en bij de balie van het Stadskantoor aan de Oude Enghweg.
11. 20 oktober 2020: verlengen van uitstelregeling lokale heffingen voor ondernemers tot 31 december 2020. Op dit moment hebben 220 ondernemers uitstel van betaling aangevraagd. Zij kunnen door dit besluit uitstel tot het eind van het jaar krijgen.

Onze inzet voor het vervolg van de crisis

Zolang de coronacrisis voortduurt blijven we het samenspel met Rijk, provincie, veiligheidsregio en organisaties binnen Hilversum voortzetten. We zijn constant alert op steunmaatregelen die Hilversum in het herstel kunnen helpen en lobbyen daar actief voor. Met de zware maatregelen van 14 oktober wordt de urgentie van deze aanpak alleen maar groter.

We doen beroep op de sterke relaties die we hebben binnen de regio Gooi & Vechtstreek, regio Utrecht, de Metropoolregio Amsterdam en VNG om de route naar steunpakketten effectief te bewandelen. Vanaf 2021 wordt hiervoor ook een specialist in subsidieverwerving ingezet, een post die is opgenomen in de

Begroting 2021. In bijlage 4 hebben wij het overzicht¹ van Europese, landelijke en regionale steunpakketten geschetst die wij in de gaten houden. Dit is het overzicht dat we in de week van 12 oktober voor het laatst hebben geactualiseerd, maar wordt ook daarna constant bijgehouden.

Onze lokale aanpak in combinatie met het inspringen op steunpakketten is naar onze inschatting de meest effectieve manier om de crisis aan te pakken. Het vraagt veel van de ambtelijke organisatie, maar is binnen de huidige capaciteit op te vangen. Incidentele lokale ingrepen voor het beheersen van de crisis – ook zijnde extra ambtelijke capaciteit – dekken we uit de gemeentelijke Covid-reserve, ingesteld in mei van dit jaar met een grootte van €2,7 miljoen. De verantwoording over de uitgaven uit de Covid-reserve volgt via de Turap II.

Gezien het bovenstaande stellen we op dit moment geen extra lokale steunpakketten voor, waartoe u oproept in M20-33. Mocht de komende periode toch om structurele ingrepen vragen, die niet uit bestaande lokale middelen (begroting of Covid-reserve) of landelijke steunpakketten kan worden gedekt, dan doen wij u daartoe voorstellen via een begrotingswijziging of via de Kadernota 2021.

‘Rode draden’: aandachtsgebieden in het vervolg van de crisis

De aanpak van de coronacrisis in het afgelopen half jaar vormt de basis van hoe we de komende maanden zullen opereren. Opnieuw staan we in goed contact met andere overheden en partijen in de stad. Belangrijk daarbij is om zicht te hebben op wat er nu speelt – dat beeld wordt grotendeels ingevuld door de Taskforce Anderhalve Meter – en wat er naar verwachting gaat spelen als de crisis langer voortduurt. In kader van die lange termijn voorspellingen, hoe onzeker ook, hebben wij vier ‘rode draden’ benoemd, welke onze bijzondere aandacht krijgen in het vervolg van deze crisis. Per rode draad geven we aan wat er nu gebeurt, wat we verwachten dat er de komende periode gaat gebeuren en wat wij daar als gemeente tegenover zetten.

Rode draad 1: Ondernemers in zwaar weer en een toename op werk- en inkomensvoorzieningen

De coronacrisis begon als een gezondheidscrisis, maar zorgt inmiddels ook voor een economische recessie. Bedrijven en zzp-ers hebben het in Hilversum toenemend zwaar, dat zien we terug in het groeiende beroep dat wordt gedaan op de ondersteuningsvoorzieningen van het Rijk en de gemeente.

We zien nu in de stad het volgende gebeuren²:

- Zzp-ers doen een flink beroep op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO), waarbij sinds de invoering van de regeling in maart 2020 107 kredieten zijn verstrekt en een aantal aanvragen nog in behandeling zijn.
- Het aantal bijstandsaanvragen in Q2 (180) is verdubbeld ten opzichte van dezelfde periode in 2019 (94).
- Het aantal WW-uitkeringen bij het UWV is in de afgelopen zes maanden fors hoger dan in dezelfde periode in 2019 (+29% kortdurende WW; +7% langdurige WW). Er is sprake van een lichte daling van het aantal WW-uitkeringen vanaf mei 2020 tot dit moment. De verklaring hiervoor is dat veel jongeren die werkloos raakten tijdens de eerste besmettingsgolf slechts voor een korte periode aanspraak maakten op WW-uitkering.
- Nieuwe instroom aan werklozen komt vooral uit de zwaarst getroffen sectoren: horeca, media en cultuur, sportscholen en detailhandel. Met name jongeren en flexwerkers zijn flink getroffen door de eerste ontslaggolf. Dit zien we terug in de bijstandsaanvragen en in de kortdurende WW-uitkeringen.

¹ Mede tot stand gekomen door de VNG Ledenbrief van 3 september 2020, met daarin een overzicht van de maatregelen die het Rijk neemt en verwijzing naar de relevante kamerbrieven.

² Cijfers zijn afkomstig uit de gemeentelijke monitoringssystemen zoals Suite en Qlikview.

- Het aantal terugvorderingen neemt toe. Dit komt met name door het onterecht ontvangen van TOZO.

Wat we verwachten dat er de komende maanden gaat gebeuren:³

- De landelijke werkloosheid zal mogelijk tot boven de 10% stijgen, gezien het scenario ‘Tweede golf’ in de Juniraming 2020-2021 van het Centraal Planbureau.
- Het aantal mensen dat beroep doet op bijstand zal toenemen. Ten eerste vanwege de te verwachten ontslaggolf door de tweede golf, met name in de zwaar getroffen sectoren. Ten tweede vanwege de kortdurende WW-uitkeringen die aflopen en overgaan in bijstandsafhankelijkheid. Ten derde vanwege de mogelijke versobering van de TOZO-regeling in de volgende fases en de daarmee samenhangende bijstandsafhankelijkheid van ondernemers die failliet gaan.
- Voor veel inwoners die reeds aangewezen waren op bijstand of al een grote afstand tot de arbeidsmarkt hadden, geldt dat door de coronacrisis de afstand tot de arbeidsmarkt groter wordt. Zij krijgen bovendien concurrentie van een groep die voorheen relatief weinig werkloos was, in een arbeidsmarkt die krappere wordt vanwege de stijgende werkloosheid.
- Tweeverdieners zullen in sommige gevallen naar eenverdieners gaan. In het ergste geval zal dit leiden tot hypotheek en maandhuren die niet betaald kunnen worden. Met een mogelijke toeloop in de schulddienstverlening tot gevolg.
- De aanvragen schuldhulpverlening laten tot op heden geen stijging zien. Dit is conform het landelijk beeld. De aanvragen minimaregeling blijven achter bij de gestelde verwachting voor 2020, maar dit kan de laatste maanden van 2020 nog veranderen. Vooralsnog veronderstellen we dat er sprake is van een uitgestelde vraag en dat we in 2021 een stijging zullen zien.
- Op dit moment is er geen extra drukte in het kader van het Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz), dat erop is gericht om zelfstandigen te helpen die een onderneming willen starten, of levensvatbaarheid willen maken, of willen beëindigen wegens dreigend faillissement. Ondernemers maken in dit kader nu nog gebruik van de TOZO. We verwachten dat sommige ondernemers door de langer aanhoudende crisis verder in de problemen komen en uiteindelijk na de TOZO bij de Bbz terecht komen.
- Werkgevers die ondersteuning vragen bij personele vraagstukken, zoals de verplichting in de nieuwe NOW-regeling om hun medewerkers naar ander werk te helpen.
- Een toenemende behoefte bij werkenden aan advies en informatie over scholing en ontwikkeling omdat de baanonzekerheid toeneemt
- Het aantal terugvorderingen rond onterecht ontvangen TOZO neemt verder toe.

Wat wij doen of gaan doen:

- Bijstandsaanvragen in het kader van de Participatiewet worden opgevangen via de BUIG-gelden (Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorzieningen aan gemeenten). De BUIG-gelden ontvangt de gemeente van het Rijk. Elk jaar dienen we het definitieve BUIG budget af te wachten voordat we weten of eventuele extra uitgaven ook daadwerkelijk vergoed worden door het Rijk. Via de RIB ‘Definitief BUIG Budget’ verzonden in de week van 19 oktober, heeft u kunnen lezen dat het definitieve BUIG budget voor 2020 is verhoogd met €1,2 miljoen. We zijn blij dat we hierdoor kunnen melden dat de extra lasten door de coronacrisis (€4 miljoen meer dan begroot) niet tot een additionele overschrijding in de Begroting 2020 leidt. Het begrote tekort van €1.125.000 op de BUIG voor 2020 zal daarmee dicht tegen het werkelijke saldo van baten en lasten liggen. Het is vanzelfsprekend nog niet duidelijk hoe deze situatie zich in 2021, met een verwachte extra

³ Toekomstige verwachtingen over uitkeringen en regionale arbeidsmarktrapportages komen vanuit het landelijke UWV of het UWV uitvoeringsoverleg Gooi & Vechtstreek. Enkele voorspellingen, bijvoorbeeld over de verwachte benodigde extra ambtelijke capaciteit, zijn afkomstig vanuit de ambtelijke vakdisciplines, gebaseerd op historische ontwikkelingen en huidige aantallen – deels verrijkt door een expertgroep binnen de VNG. Dekking voor tijdelijke extra capaciteit komt uit de Covid-reserve.

toename in bijstandslasten door corona, zich gaat ontwikkelen. De gemeente is hierin in grote mate afhankelijk van de BUIG uitkering van het Rijk in 2021.

- Doordat er meer mensen de bijstand instromen en minder uitstromen wordt het bijstandsbestand van de gemeente groter. De extra capaciteit om dit werk op te vangen hebben we ingehuurd tot het einde van het jaar, gedekt uit de Covid-reserve.
- De TOZO regeling is door het Rijk verlengd tot juli 2021. We hebben hier veel werk aan, maar zowel de uitvoeringskosten als de kosten voor de TOZO-regeling zelf worden door het Rijk gecompenseerd.
- Gezien de verwachte toename van het beroep op de Bbz als TOZO verder wordt afgebouwd, zijn we aan het inventariseren hoe we onze capaciteit kunnen opschalen indien nodig. Hierbij willen we het aanvraagproces voor Bbz en voor schulddienstverlening voor ondernemers efficiënter inrichten door het (gedeeltelijk) te combineren.
- Met onder andere het UWV en de Regio richten we een regionaal mobiliteitscentrum in dat werkgevers ondersteunt om personeel vroegtijdig van werk naar werk te helpen.
- We zetten een Leerwerkloket op waar iedereen terecht kan voor laagdrempelig advies over scholing en ontwikkeling. Ook kan er worden doorverwezen naar het aanbod dat in de regio beschikbaar is.
- Het regionale programma Perspectief op Werk, dat zich voorheen uitsluitend richtte op het realiseren van uitstroom, is bijgesteld waardoor er met de projecten ook wordt ingezet op het voorkomen van instroom in de WW en bijstand. Een resultaat hiervan is bijvoorbeeld een pilot waarbij mensen via een leerwerktraject worden begeleid naar kansrijke banen in de energietransitie, zorg, media en techniek. Dit zijn banen die juist nu in de coronacrisis hard nodig zijn. In de collegebrief 'Voortgang regioplannen arbeidsmarkt', verzonden op 24 september 2020, hebben wij u hierover geïnformeerd.
- De terugvordering van onterecht ontvangen TOZO levert een hogere werkdruk op maar is tot nu toe op te vangen. Het contract van de TOZO-inhuur met ervaring op gebied van terugvorderingen is verlengd tot 14 februari 2021.

Al voor de coronacrisis lag onze focus niet alleen op het bieden van basiszekerheid voor inwoners die dat nodig hebben, maar ook op het begeleiden van werkloosheid naar werk. Nu de druk op de sociale voorzieningen toeneemt is deze beweging urgenter geworden. De programma's Perspectief op Werk en Werken aan Werk van de regio Gooi & Vechtstreek liggen inhoudelijk en financieel op koers. Er zijn drie deelprojecten stopgezet (Schoon Thuis, Jongeren vouchers en Innovatiebudget) en daarvoor in de plaats heeft de regio de opdracht om met nieuwe voorstellen te komen in het licht van de coronacrisis. Deze worden in december aan het portefeuillehoudersoverleg in de regio en de colleges van deelnemende gemeenten voorgelegd.

Aanvullend investeert het Rijk vanwege de coronacrisis de komende tijd tientallen miljoenen in maatwerkondersteuning en omscholing van werkzoekenden naar ander werk (zie bijlage 4, overzicht steunpakketten). Zodra we hierop financieel kunnen inspringen zullen we dit doen. Informatie over de steunpakketten is te vinden in de Kamerbrief van het Ministerie SZW d.d. 23 sep 2020 (uitwerking aanvullend sociaal pakket) en de Kamerbrief Ministerie SZW d.d. 28 sep 2020 (intensivering armoede- en schuldenaanpak).

Door hetgeen we al hebben opgebouwd kan Hilversum op deze Rijksmiddelen vanuit een sterke basis aansluiten. We gaan door met het stimuleren van leven lang leren (LLO) en het verbeteren van de relaties met werkgevers, onderwijsinstellingen en relevante partijen in de grotere regio, zoals House of Skills, de MRA, en de Economic Board Utrecht. De samenwerkingsovereenkomsten met het MBO College Hilversum en de Hogeschool van Amsterdam focussen op het vergroten van de inzetbaarheid van mensen en de aansluiting op de regionale arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door (om)scholingstrajecten met baangarantie.

In de zwaar getroffen mediasector opereert Media Perspectives, dat met mediabedrijven, mediaprofessionals en opleiders de impact van corona in beeld brengt en de sector via de lijnen talent en innovatie helpt om wendbaar te blijven. Daarnaast hebben we een aanvraag ingediend bij het ministerie van Economische Zaken voor een MKB deal, waarin het MKB geholpen kan worden bij digitaliserings- en HR-vraagstukken. Hilversum is met succes door de eerste selectieronde gekomen.

Rode draad 2: opstapelende problemen rond kwetsbare doelgroepen

Bij de term ‘kwetsbare doelgroepen’ denken we, aanhakend op diverse rapporten die in Corona-tijd verschenen zijn, aan de volgende inwoners: ouderen, mantelzorgers, jongeren, daklozen en andere kwetsbare inwoners (inwoners met een psychiatrische achtergrond, een taalachterstand en/of een licht verstandelijke beperking, en huishoudens die kampen met een opeenstapeling van problemen).

We hebben tijdens de strenge maatregelen in het voorjaar het volgende zien gebeuren:

- Ouderen in verzorgingshuizen en zelfstandig wonende ouderen werden ernstig getroffen. Omdat zij fysiek kwetsbaarder zijn hadden zij qua gezondheid meer last van COVID-19. Om het risico op besmetting te verkleinen was bezoek niet mogelijk. Huishoudelijke hulp, dagbesteding, buurthuisactiviteiten en andere vormen van begeleiding vielen grotendeels weg, waardoor ouderen in een ernstig isolement terecht kwamen.
- De situatie onder ouderen straalde af op hun mantelzorgers. Op deze toch al zwaar belaste groep werd een groter beroep gedaan, omdat dagbesteding, huishoudelijke hulp en andere vormen van begeleiding grotendeels wegvielen, of maar gedeeltelijk werden gecompenseerd door alternatieve ondersteuning.
- Volgens een onderzoek van ‘Dokters voor Kinderen’ (Nederlands Jeugd Instituut, september 2020) hebben kinderen en jongeren door de coronacrisis, de lockdown (scholen tijdelijk dicht) en de andere maatregelen ‘substantiële schade’ opgelopen op lichamelijk, cognitief en sociaal-emotioneel vlak. Niet-acute lichamelijke zorg is uitgesteld. Leerlingen liepen leerachterstanden op. Dagbestedingsactiviteiten vielen weg en bezoeksregelingen in de zorg werden opgeschort.
- Huiselijk geweld wordt nog steeds (en evenveel) gemeld, zo krijgen we te horen van Veilig Thuis.
- Tijdens de eerste lockdown is het aantal aanmeldingen bij de voedselbank gestegen met 20%. Doordat er gehamsterd werd waren de supermarkten niet in staat om voldoende voedselpakketten aan de voedselbank te leveren.
- Bij buurtbemiddeling kwamen meer verzoeken binnen om te ondersteunen bij problemen tussen burens. Vooral klachten over geluidsoverlast namen in deze fase toe.

De alom gevreesde escalatie van problemen bij kwetsbare groepen is, voor zover we nu kunnen zien, uitgebleven. De getroffen maatregelen zullen daartoe hebben bijgedragen. We zitten nu in de tweede golf. Diverse maatregelen zijn aangescherpt. Hoewel vanuit de eerste golf lessen in het veld zijn geleerd, zullen contact beperkende maatregelen de bovenstaande problemen weer in de hand werken, dan wel verergeren omdat de gevolgen van de eerste golf nog niet zijn weggeëbd.

Wat we in de periode van strenge maatregelen hebben gedaan is ingegeven door de rol die wij als gemeente bij de verschillende vormen van ondersteuning hebben. Daarbij valt een onderscheid te maken tussen de ondersteuning die door zorgprofessionals wordt gegeven, de ondersteuning die door welzijnsprofessionals wordt gegeven, en de informele zorg door vrijwilligers, mantelzorgers, en op initiatief van bewoners.

Wat we concreet hebben gedaan en blijven doen:

Zorg aan ouderen

De gemeente onderhoudt contacten met de belangrijke zorgaanbieders. Daarnaast is de Regio Gooi & Vechtstreek een belangrijke gesprekspartner, omdat de zorg die zorgprofessionals leveren door de Regio

wordt ingekocht. Met de zorginstellingen die huishoudelijke hulp leveren is afgesproken dat het wegvallen van die hulp tijdens de strenge lockdown, is vervangen door het zoveel mogelijk telefonisch contact. Daarnaast hebben zorgaanbieders andere alternatieven bedacht, zoals dagbesteding thuis. Ze hebben crisisteams opgezet en samengewerkt bij het onderbrengen van corona-patiënten op locaties en de inkoop van beschermingsmiddelen.

Het Rijk heeft in overleg met de VNG bepaald dat gemeenten de omzet 2019 (+ contractuele indexatie) voor 2020 moeten garanderen voor de zorgaanbieders. Het gaat hierbij om het garanderen van niet geleverde zorg. Hierin wordt de mogelijkheid om achteraf enkel de gemaakte lasten te verrekenen opgehouden. De Regio Gooi en Vechtstreek werkt momenteel (samen met de gemeenten) aan richtlijnen om de meer- en minderkosten te inventariseren om zo de hoogte van de compensatie te bepalen. Dit is momenteel nog niet bekend. Het Rijk heeft via de septembercirculaire hiervoor middelen ter beschikking gesteld.

Welzijn

De ondersteuning door welzijnsinstellingen gebeurt meestal in opdracht van de gemeente en wordt gesubsidieerd. De contacten die we hebben met de instellingen worden in coronatijd gebruikt om de situatie te monitoren. Als uit die contacten blijkt dat extra subsidie nodig is, of subsidievoorwaarden aangepast moeten worden, gaan we daarover het gesprek aan.

Binnen de bestaande subsidies zijn extra maatregelen getroffen om de toegankelijkheid van instellingen als Versa Welzijn en Stichting Present te vergroten. Bijvoorbeeld door het verspreiden van telefoonnummers van medewerkers via flyers en de krant. De gebiedsteams van Versa hebben zich gericht op contact met de buurt, digitaal meedoen, telefooncirkels en de luisterlijn.

Aan Versa is door de gemeente €20.000 extra subsidie verleend om het jongerenwerk tijdens de vakantie te intensiveren. Dit had te maken met de zorgelijke situatie rond jongeren, en het feit dat veel jongeren tijdens de vakantie in Nederland bleven. Mede door de structurele samenwerking tussen jongerenwerk, politie en toezichthouders is er in Hilversum verhoudingsgewijs weinig overlast geweest.

Aanpak eenzaamheid

De lokale eenzaamheidsaanpak speelt in coronatijd ook een belangrijke rol. Over het Hilversumse actieplan tegen eenzaamheid 'Samen is leuker!' hebben wij u op 5 oktober met RIB 2020-58 geïnformeerd. Eenzaamheid beïnvloedt de kwaliteit van leven negatief, leidt tot gezondheidsklachten van inwoners en minder deelname aan de samenleving. De zelfredzaamheid komt dan onder druk te staan. In coronatijd is die problematiek toegenomen. Met de lokale aanpak van eenzaamheid proberen we de positie van deze inwoners te verbeteren. Dit doen we onder andere door onderlinge verbinding tussen inwoners te versterken en te bouwen aan kleine sociale en vitale gemeenschappen in de wijken.

In het kader van de aanpak van eenzaamheid wordt in het najaar een extra burgerpeiling uitgevoerd, waarin de relatie met corona wordt meegenomen.

Jeugd

De professionals en jeugdconsulenten in Hilversum zijn sinds half maart direct actief op zoek gegaan naar kwetsbare gezinnen met de bedoeling het contact met hen – al dan niet digitaal - in stand te houden. De jeugdconsulenten hebben ook in die eerste periode alle scholen en kinderdagverblijven gebeld om te inventariseren of er kinderen waren met een kwetsbare thuissituatie. Deze ouders zijn aangeboden om gebruik te maken van de noodopvang, zoals die regionaal was geregeld. In het geval van gelijksoortige maatregelen in de tweede golf zijn deze acties uit de eerste golf opnieuw bruikbaar.

Het kan zijn dat er voor kwetsbare kinderen, zeker ook nu de maatregelen weer strenger worden, meer specialistische zorg en intensievere begeleiding vanuit het onderwijs nodig is. Dit kan leiden tot hogere uitgaven voor jeugdhulp voor de gemeente. Het is echter lastig om die extra zorgvraag financieel te duiden

omdat de vraag naar jeugdhulp stijgt (zie ook RIB 2020-52) en de vraag die door corona is ontstaan in die toenemende vraag zou kunnen vallen. Zodra we hierover duidelijkheid hebben wordt u geïnformeerd.

Veilig Thuis heeft in Hilversum zoveel mogelijk huisbezoeken afgelegd en als dat echt niet kon digitaal contact gemaakt met het gezin. Dit zal ook tijdens de tweede golf van belang zijn.

Daklozen

De druk op dak- en thuislozenopvang, geregeld vanuit de Regio Gooi & Vechtstreek, was voor de coronacrisis al hoog. Er wordt momenteel aan het regionaal Beleidsplan Bescherming en Opvang 2021-2024 gewerkt, dat aan u zal worden voorgelegd. Hierbij betrekken we de meest recente ontwikkelingen ten gevolge van de coronamaatregelen.

Uit de cijfers blijkt dat corona tot nu toe niet voor een toename in de aantallen zorgt. Binnen de geldende wetgeving ('iedereen dient te worden opgevangen als dat op eigen kracht niet meer lukt') kunnen we de toestroom aan. De verklaring daarvoor is dat iemand niet zomaar dakloos wordt. Daar zit een langdurig proces voor, bijvoorbeeld via de schulddienstverlening. Bij een langdurig aanhoudende crisis zou deze situatie kunnen veranderen, maar de verwachting is niet dat opschaling nodig is. Er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden voor tijdelijke opvang in hotels als de opvanglocaties vol zitten. Financieel is de reserve bij de Regio voor noodsituaties in de bescherming en opvang toereikend om een eventuele opschaling c.q. financiering van uitwijklocaties op te vangen.

Mantelzorg en bewonersinitiatieven

Vóór corona was het project mantelzorgambassadeur al gestart. HilverZorg, MEE, Versa en de gemeente werken samen bij het bieden van gerichte ondersteuning aan mantelzorgers. Het verstrekken van adequate informatie en respijtzorg staat centraal. Tijdens corona zijn de activiteiten daarop toegespitst en is de Mantelzorgbus van start gegaan, een laagdrempelig steunpunt in de wijk.

Naast de geïndiceerde begeleiding en ondersteuning hebben we enorm veel initiatieven gezien van inwoners die elkaar ondersteunen. Er zijn verschillende Facebook-groepen, telefooncirkels en andere netwerken ontstaan. Soms gebeurde dat spontaan, soms met ondersteuning van organisaties die subsidie ontvangen van gemeente Hilversum. In dat kader zijn veel maaltijden bezorgd en boodschappen gedaan door en voor inwoners. Eenzame inwoners hebben ook regelmatig gebeld met de Luisterlijn en vergelijkbare initiatieven.

Voedselbank

Hoewel de gemeente geen subsidierelatie met de voedselbank heeft, is in april extra subsidie verleend omdat de voedselbank niet meer aan de toegenomen vraag kon voldoen. In verband met de hamsterwoede stagneerde de voedselaanvoer vanuit de supermarkten. Met de subsidie zijn voedselpakketten ingekocht.

Rode draad 3: zicht op ontwikkelingen bij organisaties in de stad

Veel organisaties met wie wij samenwerken aan Hilversum hebben het tijdens corona zwaar. Tegelijkertijd zien we een grote betrokkenheid van partijen in de stad om samen de schouders eronder te zetten. De samenwerking in de Taskforce Anderhalve Meter is daarvan een goed voorbeeld.

We houden zo goed mogelijk zicht op de belangrijke organisaties in de stad, in alle sectoren, alleen al door veel in gesprek te zijn. Zo kunnen we vroegtijdig signalen opvangen als iets niet goed loopt, of als er juist kansen liggen. Als we kijken naar onze verbonden partijen en organisaties waarmee we een subsidierelatie hebben, is er grofweg een indeling in twee categorieën te maken: 'zorgelijk' en 'gaat voorlopig goed'.

De categorie 'zorgelijk'

1. Onderwijsinstellingen

Bij scholen staat vooral de maatschappelijke functie onder druk. Leraren moeten bij klachten eerder thuisblijven, waardoor de druk op andere leraren groter wordt. Daarnaast raken de kinderen die al in

multiprobleemgezinnen wonen verder achterop. Taalachterstanden bij kinderen met een migratieachtergrond zijn moeilijker weg te werken, bijvoorbeeld doordat sommige kinderen tijdelijk teruggingen naar het land van herkomst.

Bij beroepsopleidingen zijn zowel leraren als studenten de dupe van de contact beperkende maatregelen. Leraren moeten aan kleinere groepen les geven en geven daardoor vaak meerdere keren dezelfde les. Voor kwetsbare jongeren die een startkwalificatie proberen te behalen is het moeilijker om een stageplaats in bijvoorbeeld de retail of bij contactberoepen zoals de kapper te vinden. Maar ook voor 'gewilde' IT-studenten op het MBO college Hilversum is het in deze periode moeilijk om een stageplek te vinden. Bedrijven willen minder mensen op de werkvloer en zien begeleiding op afstand vaak niet zitten.

Er zijn overigens ook positieve ontwikkelingen te melden. De verbonden partij Coöperatie productief leren werkte samen met de Gooise Praktijkschool aan het nabootsen van een winkel in de praktijkschool. Zo konden leerlingen toch hun stage volgen. Ook neemt de instroom in het MBO college toe. Het lijkt erop dat vanwege de minder grote kans op werk jongeren vaker besluiten weer naar school te gaan.

Wat we verwachten dat er de komende maanden gaat gebeuren:

- Als de contact beperkende maatregelen nog maanden aanhouden gaat dit met name in de praktijkgerichte beroepen zorgen voor problemen met afstuderen en uitstromen naar de arbeidsmarkt. Juist voor kwetsbare jongeren en jongeren in het speciaal onderwijs vergroot dit het risico op andere sociale problematiek.
- De druk op leraren neemt toe.

Wat (gaan) wij doen:

- In de raad van 9 december 2020 leggen wij nieuw onderwijskansenbeleid aan u voor, waarin we ook op de coronacrisis en de consequenties ingaan. We stippen daarin de wettelijke component aan die wij hebben uit te voeren in het kader van onderwijsachterstanden, maar maken ook na overleg met schoolbesturen zelf keuzes die we in Hilversum belangrijk vinden.
- De gemeente staat in goed contact met de onderwijsinstellingen via de gezamenlijke overlegstructuur. Daarin worden de problemen die rond corona spelen aangekaart en kijkt de gemeente hoe zij kan ondersteunen.

2. Kinderopvangorganisaties

Vanaf de eerste intelligente lockdown tot 8 juni 2020 waren kinderopvang organisaties gesloten, behalve voor kinderen van ouders met een 'cruciaal' beroep. Ouders zijn gevraagd in die periode de kinderopvang door te betalen, om vervolgens via een regeling van het Rijk te worden gecompenseerd. Na 8 juni mocht de kinderopvang weer open. Het voornaamste probleem op dit moment is dat leid(st)ers of pedagogisch medewerkers met klachten zich niet snel kunnen laten testen. Zij vallen niet onder de categorie die snel getest mogen worden. Sinds 11 september 2020 zijn dit alleen de onderwijsgegenden in het primair en secundair onderwijs. Kinderopvang BINK geeft aan al 60 diensten te hebben vervangen vanwege het langzame testbeleid.

Wat we verwachten dat er de komende maanden gaat gebeuren:

- Het is denkbaar dat het opvangen van diensten niet langer lukt en kinderen naar huis moeten worden gestuurd. Tot nu toe is dat signaal door de Hilversumse organisaties nog niet afgegeven, maar het dreigt wel.
- Ook andere beroepsgroepen die veel naar kinderopvangorganisaties gaan, zoals logopedisten (in gemeentelijke dienst), kunnen vanwege de contact beperkende maatregelen lastiger hun werk doen, met negatieve gevolgen voor de kinderen in de opvang.

Wat wij doen:

- Op dit moment zijn we goed in gesprek met de kinderopvangorganisaties. Mocht er regionaal of landelijk worden besloten dat de kinderopvang moet sluiten, bestaat er op dit moment geen andere financiële compensatieregeling dan de generieke Rijksregelingen.

3. Cultuurorganisaties

Voor de culturele organisaties in Hilversum heeft het afgelopen halfjaar grote consequenties gehad. Door de maatregelen tegen Covid-19 kwam vrijwel het gehele culturele leven maanden stil te liggen. Sinds de versoepelingen van mei, juni en juli zijn er mondjesmaat weer activiteiten mogelijk. Maar nog steeds zijn de beperkingen groot. Bovendien is het voor organisaties onmogelijk om met de verplichte 1,5 meter afstand dezelfde prestaties te leveren als vóór Covid-19. Er kunnen minder bezoekers komen en minder activiteiten worden georganiseerd. In 2020 gaat er een kleine €5 miljoen subsidie naar culturele organisaties. Veruit het grootste gedeelte van dat bedrag gaat naar de culturele basisinfrastructuur (BIS). De BIS is vastgesteld door het college en vormt de ruggengraat van het culturele leven in Hilversum.

In BIS zijn De Vorstin en Filmtheater Hilversum hard getroffen. Zij zijn voor het grootste deel aangewezen op publieksinkomsten uit kaartverkoop en baromzet, die nu geruime tijd stilviel, terwijl de kosten doorlopen. Ook Museum Hilversum, het Globe theater, de bibliotheek en festival Wonderfeel hebben schade opgelopen door de coronamaatregelen. Deze instellingen hebben hun nettoschade als gevolg van de Covid-19 maatregelen gemeld bij de gemeente en een aanvraag voor noodsteun gedaan. Voor bovengenoemde zes grote, professionele organisaties heeft de gemeente noodsteun verleend; in (50%) matching met de door het Rijk beschikbaar gestelde fondsen voor De Vorstin en Filmtheater (€366.000, zie RIB 2020-45) en in (35%) matching met het noodfonds van de Provincie Noord Holland voor Museum Hilversum, festival Wonderfeel, Globe theater en de bibliotheek Hilversum (€70.000, zie RIB 2020-51). De gemeentelijke dekking komt uit de Covid-reserve.

Wat we verwachten dat er de komende maanden gaat gebeuren:

- De inspanningen die culturele organisaties hebben geleverd om overeind te blijven, vaak met steun van ons en andere overheden, zijn tot nu toe goed gelukt. De gevolgen die de huidige tweede besmettingsgolf gaat hebben is op dit moment moeilijk te overzien. In ieder geval zullen de instellingen die van publieksinkomsten afhankelijk zijn de klap langer voelen.
- Tijdelijke krachten die voor culturele organisaties werken zijn vanwege sluitingen of annulering van activiteiten minder ingehuurd. Een groot deel van het flexibele personeel zit zonder werk thuis. De verwachting is dat naarmate de tweede golf langer duurt, de kans groter wordt dat dit personeel uiteindelijk ander werk zal moeten zoeken, dan wel een beroep gaat doen op de inkomensvoorzieningen van het UWV of de gemeente.
- We voorzien een risico voor de schade bij andere kleine (amateurkunst)organisaties. Deze organisaties kunnen over het algemeen geen aanspraak maken op middelen vanuit de cultuur noodfondsen en zijn dus geheel aangewezen op de generieke Rijksmiddelen of steun van de gemeente.

Wat wij doen:

- Alle culturele instellingen zijn belangrijk, maar we kunnen als gemeente niet alle instellingen overeind houden. Vanwege haar vitale belang voor Hilversum ligt onze primaire focus op het overeind houden van de BIS.
- Met de culturele instellingen is nauw contact over de stand van zaken en inschatting van risico's en kansen. De gemeente is in gesprek met culturele organisaties en media over de ontwikkeling van hybride events op de (middel)lange termijn, waarbij virtuele en fysieke aanwezigheid gecombineerd worden.
- We zijn constant in gesprek op regionaal (Utrecht, MRA en provincie) en landelijk niveau om aandacht te vragen voor nieuwe noodsteun, zoals een mogelijk tweede noodfonds van de provincie. Bij toekomstig beroep op noodfondsen is te voorzien dat er gemeentelijke matching nodig zal zijn. In de gemeentelijke begroting 2020 en 2021 is hiervoor geen financiële ruimte. Financiële steunmogelijkheden is er ook niet begroot voor kleinere (amateurkunst) organisaties.

4. Sportverenigingen

Alle sportaccommodaties zijn tijdens de eerste besmettingsgolf gedurende anderhalve maand gesloten geweest. In mei werden activiteiten eerst voor jeugd in de buitenlucht en daarna voor iedereen weer onder voorwaarden mogelijk. Het was in deze periode nog niet mogelijk om evenementen en toernooien te organiseren. Clubs hebben minder inkomsten gehad vanwege de langdurige sluiting en de beperkte mogelijkheden daarna.

Sportverenigingen kunnen allereerst aanspraak maken op de regelingen die zijn ingesteld door het Rijk en andere overheden (NOW en verschillende steunfondsen). Verder hebben wij ter compensatie in de collegevergadering van 22 september besloten om de huur kwijt te schelden die verenigingen aan de gemeente zouden betalen over maart, april en mei. Dat geldt ook voor sportaccommodaties en het zwembad. Om deze lasten te dekken heeft de gemeente een aanvraag bij de Rijksregeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties COVID-19 (TVS) ingediend, waarin €90 miljoen voor amateursportverenigingen beschikbaar is gesteld. Commerciële verhuurders, zoals Optisport, hebben de mogelijkheid dit ook te doen. We besloten op 22 september ook dat als de compensatie vanuit de regeling niet 100% dekkend is, de gemeente zelf het verschil dekt uit de Covid-reserve.

Op 29 september en 14 oktober zijn nieuwe landelijke maatregelen afgekondigd die sportverenigingen opnieuw hard raken. Alle sportactiviteiten waar geen afstand kan worden gehouden zijn voor 4 weken verboden voor 18 jaar en ouder. Sportkantines zijn in ieder geval vanaf 14 oktober nog 4 weken gesloten gesloten en toeschouwers zijn niet welkom bij amateur- of professionele wedstrijden.

Van de sportclubs wordt in deze bijzondere periode opnieuw veel flexibiliteit en inzet verwacht. Ze doen hun uiterste best om zich keurig aan de regels te houden. Vrijwilligers verdienen hiervoor een pluim.

Wat we verwachten dat er de komende tijd gaat gebeuren:

- Door de nieuwe maatregelen zullen de inkomsten voor sportclubs uit horeca, evenementen en wedstrijden opnieuw laag zijn. Met de huurcompensatie vanuit TVS is de verwachting dat de klap voor dit jaar door de meeste clubs kan worden opgevangen, maar de financiële houdbaarheid bij clubs voor de langere termijn hangt af van hoe lang de maatregelen voortduren.
- Als de maatregelen landelijk verder verzwaren ten opzichte van 29 september en opnieuw tot sluitingen leiden, verliezen de sportclubs de juist zo belangrijke taak die zij vervullen in deze pandemie: mensen in beweging houden.

Wat wij doen:

- We hebben de aanvraag voor steun vanuit TVS ingediend zodat we de financiële ondersteuning van de sportclubs mogelijk konden maken. We wachten af in hoeverre de aanvraag volledig wordt gehonoreerd en compenseren zo nodig het ontbrekende gedeelte uit de Covid-reserve.
- We blijven met sportverenigingen in gesprek en ondersteunen ze met de beschikbaar gestelde borden “Corona spelregels voor de sport”.
- We houden zicht op nieuwe ontwikkelingen als gevolg van de recente en toekomstige maatregelen.
- Verenigingsondersteuning Hilversum wordt structureel in gezet om aan de sportverenigingen ook in deze periode maatwerk te leveren.

De categorie ‘gaat voorlopig goed’

In deze categorie vallen de verbonden partijen of gesubsidieerde instellingen waar het relatief goed mee gaat. Op verschillende manieren gaan ze om met de crisis:

1. Veel organisaties geven op een andere manier invulling geven aan hetzelfde werk. Bijvoorbeeld vaker digitaal of in kleinere groepen. Een goed voorbeeld hiervan is Versa Welzijn. In de contacten met het management wordt aangegeven dat er op andere manieren contacten en

- verbindingen worden gelegd en dat dit voorlopig goed gaat. Lastig is wel dat er minder dagbesteding is geweest vanwege de maatregelen.
2. Veel organisaties hebben het programma voor 2020 aangepast omdat de coronasituatie dat vraagt. Zij bewijzen de samenleving in coronatijd een belangrijke dienst om het net even anders dan gewoonlijk te doen:
 - a. Hilversum Marketing: evenementen meer gericht op de eigen inwoner, zoals Summer in the City.
 - b. Verschillende buurthuizen: minder inkomsten maar blijven verbinding zoeken.
 - c. Verschillende ondernemersverenigingen: signalering van problemen bij ondernemers. Focus ligt bij vooral op overleven en minder op bijdragen aan om- en bijscholingsprogramma's.
 - d. Stadsfonds: inzet vanwege de crisis op ondersteuning van de horeca en op gebiedsmanagement in crisistijd.
 - e. Beeld en Geluid als organisator van de Dutch Media Week (3-11 oktober): veel digitale programmering, maar gaat wel door.
 3. Sommige organisaties kunnen dit jaar minder doen aan activiteiten, maar staan als organisatie niet op omvallen staat. Een voorbeeld hiervan is Hilverzon. Zij konden dit jaar niet de beloofde 500 energiecoachgesprekken bij mensen thuis voeren vanwege de maatregelen. Ook lezingen en informatieavonden werden sterk bemoeilijkt. Voor dit jaar zullen zij de gestelde doelen niet halen, maar dit bedreigt het voortbestaan van de organisatie niet.

Rode draad 4: toenemende kwetsbaarheid voor ondermijning

De coronacrisis drukt, zoals we eerder in dit stuk schrijven, zwaar op ondernemers. Velen beroepen zich op de steun die overheden bieden, maar het risico bestaat dat er ook voor steun uit criminele hoek wordt gekozen. Met name zwaar getroffen sectoren zoals de horeca hebben weinig inkomsten gehad en hebben kosten zien doorlopen. De horecasector wordt in het bijzonder aangemerkt als risicovol voor ondermijnende activiteiten.

Wat zien we nu:

- Op dit moment beginnen de eerste signalen binnen te komen van mogelijke ondermijnende situaties, ingegeven door de gevolgen van de coronacrisis. Dat is een ontwikkeling van de laatste weken. Eerder leek de coronacrisis dat effect nog niet te hebben in Hilversum, wat overeenkomt met het beeld in de regio en landelijk. Naarmate de coronacrisis langer voortduurt en de overbruggingsmaatregelen vanuit de overheid versoberen, zullen de kwetsbare sectoren aantrekkelijker worden voor criminelen.

Wat we verwachten dat er gaat gebeuren:

- Er worden contante leningen door criminelen aangeboden aan ondernemers die in zwaar weer verkeren ten behoeve van witwassen.
- Horecazaken worden verkocht voor veel te lage bedragen. Dit is een veel gebruikte witwaspraktijk.
- Leegstand als gevolg van de coronacrisis is aantrekkelijk voor criminele activiteiten zoals illegaal gokken of drugshandel.
- Het wordt makkelijker voor criminelen om te investeren in horecabedrijven om zo in korte tijd een horeca-imperium te bouwen. Compleet met gemeentelijke vergunningen wordt er zo gepoogd wit te wassen.

Wat wij doen:

- We blijven hard werken aan een veiliger en leefbaarder Hilversum, ook in coronatijd. De sluitingen van panden waar ontoelaatbare activiteiten plaatsvinden, zoals cocaïnehandel of hennepweek, zijn ook in coronatijd doorgegaan. In het afgelopen half jaar zijn er bijvoorbeeld 8 drugspanden op last van de burgemeester gesloten.

- Daarnaast monitoren we de recente signalen van ondermijning als gevolg van de economische schade door corona nauwgezet. Dit doen we door goede samenwerking met de ketenpartners. Hilversum werkt samen in het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC), bestaande uit politie, Openbaar Ministerie, belastingdienst en andere gemeenten.
- We leggen contact met ondernemers en informeren ze over de signalen van ondermijning. In oktober hebben we dit gedaan door een informatiebrief en flyer naar ondernemers te sturen. Daarin staat hoe criminele investeerders zijn te herkennen en welke mogelijkheden ondernemers hebben die ermee in aanraking komen.
- We investeren in het cluster Ondermijning binnen de organisatie, zowel in mensen op straat als in data-analisten. Data en informatie wordt constant uitgewisseld met de ketenpartners.

Vervolg

Onder het kopje ‘Onze inzet voor het vervolg van de crisis’ op pagina 3 schetsen we hoe we de komende periode ons handelen in deze crisis gaan vervolgen. Samengevat: we gaan door met de goed werkende lokale aanpak met onder andere de Taskforce Anderhalve Meter, we houden zicht op de lange termijn effecten en springen zoveel mogelijk in op de steunpakketten die andere overheden bieden. We stellen daarom nu geen nieuwe steunmaatregelen voor op dit moment (anders dan de Covid-reserve die we al hebben), maar komen bij u terug – in de vorm van een begrotingswijzigingsvoorstel of via de Kadernota 2021 – als dat in het vervolg van de crisis wel nodig blijkt.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlagen

1. Overzicht impact corona op gemeentelijke beleidsthema's
2. M20-33 Scenario's steunpakket Corona
3. M20-24 Samen Corona Proof
4. Overzicht steunpakketten corona